

Omzet kleinere bedrijven groeit stevig door

De ene na de andere sector in het mkb krijgt de wind vol in de zeilen, al is er deels nog sprake van een inhaalslag na de crisis

Gaby de Groot en Pim Kakebeke
Amsterdam

Nederlandse mkb-bedrijven zagen vorig jaar kans de groei opnieuw te versnellen. Geholpen door het gunstige economische klimaat nam de omzet van mkb-bedrijven vorig jaar toe met 7,4%, waar de gehele Nederlandse economie met 2,2% groeide.

Dat is naast de sterke stijging van de personeelskosten een van de opvallendste conclusies uit het onderzoek van accountantsorganisatie SRA naar overwegend kleine mkb-bedrijven. De omzet van de Nederlandse mkb-bedrijven nam in 2015 toe met 5,1% en het jaar ervoor met 3,9%.

Volgens een woordvoerder van MKB Nederland stroken de cijfers met het beeld uit eigen onderzoeken. De koepelorganisatie voor het midden- en kleinbedrijf zegt wel dat de omzetgroei nog steeds voor een deel een 'inhaalgroei' is na de economische crisis die in 2008 begon, en ziet op langere termijn lagere groei ontstaan.

Er zijn meer onderzoeken die aangeven dat het economisch goed gaat. Afgelopen weken zijn tal van sectoronderzoek-

ken gepubliceerd die wijzen op een sterk verbeterde bedrijvigheid in Nederland. Het CBS publiceerde bijvoorbeeld over de snelle toename van vacatures in de autobranche, opnieuw hogere omzetten bij zakelijke dienstverleners en de hoogste kwartaalgroei in de detailhandel sinds 2008.

Horeca Nederland meldde vorige week dat de horecasector nog steeds in de lift zit, maar voegt een nuance toe. Dankzij een gunstiger consumentenvertrouwen nemen de bestedingen toe, maar aan de andere kant is er meer concurrentie door nieuwe horecaconcepten.

MKB Nederland benadrukt ook de ver-

schillen tussen sectoren. De bouw groeit weer hard, maar zit nog wel 10% onder het niveau van voor de crisis. Deze branche kampt wel met een tekort aan nieuwbouwlocaties, met name in en rond de grote steden waar de vraag juist het grootst is. Dat zou op termijn weer een rem op de groei kunnen zetten. Andere sectoren, zoals de detailhandel en zakelijke dienstverlening, hebben te maken met structurele veranderingen als gevolg van verdergaande digitalisering. Dat zet druk op bestaande verdienmodellen.

SRA geeft aan dat er ook regionale verschillen zijn. In de voorgaande jaarlijkse onderzoeken bleven mkb-bedrijven in de zuidelijke provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg nog achter bij mkb'ers in de rest van het land. In 2016 was daar een duidelijke inhaalslag zichtbaar. In de vier grote steden – Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Rotterdam – was dat andersom. Daar bleef de omzetgroei in 2016 wat achter bij het landelijk gemiddelde, maar liep in de voorgaande jaren juist voorop.

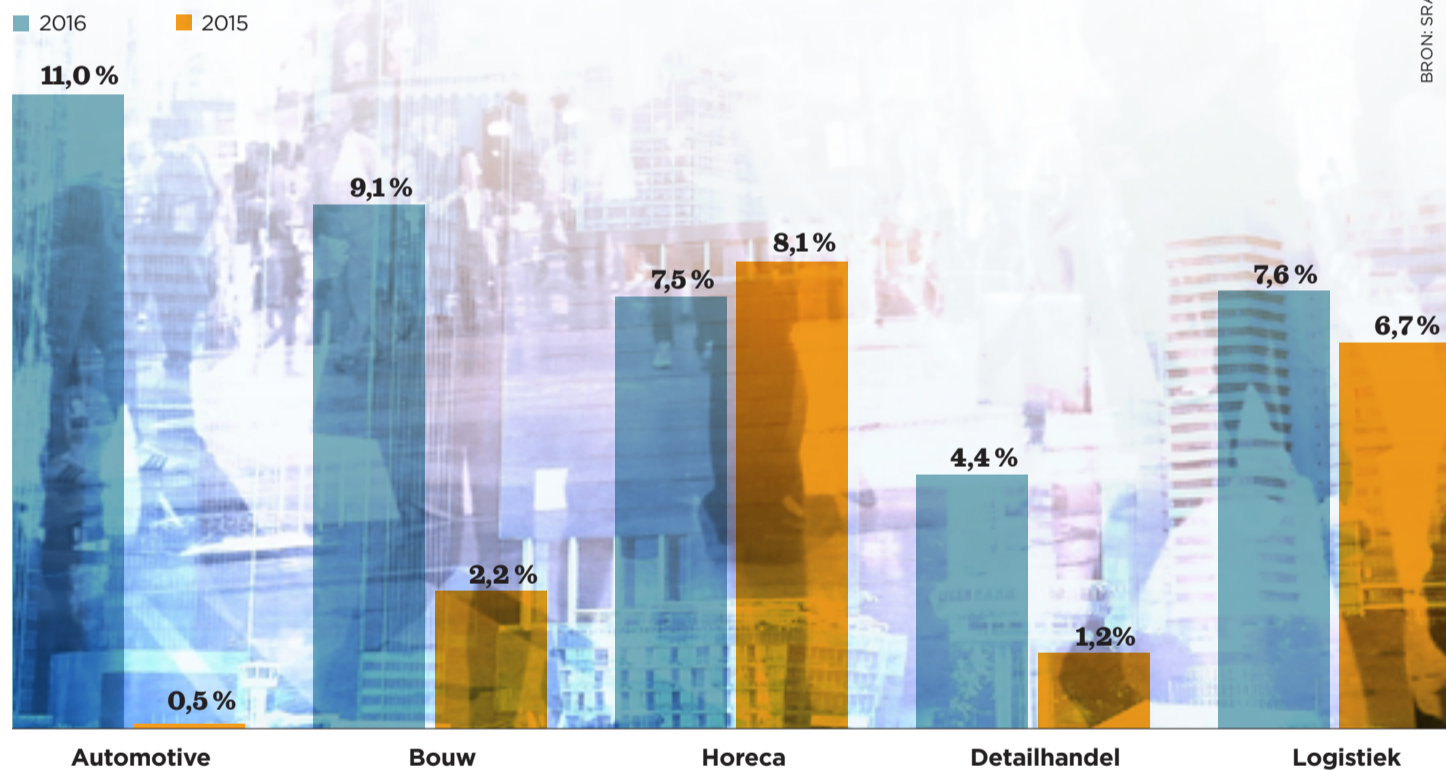
Van de zesduizend mkb-bedrijven die zijn meegenomen in het onderzoek behaalde bijna twee derde een omzet van minder dan € 1 mln.

Bovengemiddeld Omzet van mkb-bedrijven nam toe met 7,4%, hele economie groeide 2,2%

Provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg maakten vorig jaar een inhaalslag

Ontwikkeling personeelskosten

Groei ten opzichte van voorgaande jaren, in %

Logistiek

5,6%

OMZETGROEI

6,0%

WINSTGROEI*

De forse versnelling van de omzetgroei die SRA onder kleinere logistieke bedrijven signaleert, wordt ook herkend door de brancheorganisatie Transport en Logistiek Nederland (TLN), die een brede sector vertegenwoordigt. '2016 was een topjaar', schreef TLN eerder dit jaar. 'Het is het beste jaar in vijftien jaar tijd.'

Op basis van eigen onderzoek heeft TLN geen inzicht in de ontwikkeling van de personeelskosten, maar de organisatie ziet wel redenen voor een kostenstijging.

Bestaand personeel groeit door in loonschalen en ook specialisatie heeft invloed op de kosten. Maar bedrijven zijn tevens hard op zoek naar personeel. 'Als zij geschikte medewerkers vinden, zullen ze die in dienst nemen, waardoor de personeelskosten stijgen.' Het aantal vacatures staat op het hoogste punt in negen jaar.

De vooruitzichten zijn erg goed. Bijna de helft van de door TLN gepeilde bedrijven rekent op een goed jaar of een zeer goed jaar. En bijna drie kwart ziet de komende vijf jaar zonnig in.

Detailhandel

5,9%

OMZETGROEI

25,0%

WINSTGROEI*

Nadat in 2015 de omzetgroei hetzelfde bleef als het jaar ervoor, verdubbelde die volgens cijfers van SRA vorig jaar tot bijna 6%. Directeur Sander van Golberdinge van Detailhandel Nederland vindt deze trend herkenbaar. 'Doordat de arbeidsmarkt is hersteld en het consumentenvertrouwen hoog is zal de groei doorzetten in 2017. Daar is geen twijfel over mogelijk', aldus Van Golberdinge.

Binnen de detailhandel blijft de omzetgroei van de levensmiddelenhandel constant. Binnen non-food doen

vooral de woninggerelateerde winkels het goed, in navolging van de aangetrokken huizenmarkt. Ook prijsvechters zien hun omzet bovengemiddeld groeien.

SRA zag de loonkosten in de sector vorig jaar met meer dan 4% groeien, terwijl die stijging in de jaren ervoor tussen de 1% en 2% lag. Van Golberdinge ziet eerder een groei in lijn met voorgaande jaren. 'Binnen de detailhandel hebben we een andere personeelsopbouw dan veel andere sectoren. Met veel bijbanen, tijdelijke contracten en daardoor veel jongeren.'

Automotive

8,6%

OMZETGROEI

13,0%

WINSTGROEI*

Volgens accountantsorganisatie SRA is er een wisselend beeld in de automotivesector, dat onder meer bestaat uit autobedrijven, schadeherstelbedrijven en handelaars in aanhangwagens. De omzet groeit steeds harder, maar door hogere verkoopkosten en personeelslasten werd de winstgroei fors afgeremd. Die nam in 2016 met 11% toe, tegenover 65% het voorgaande jaar.

Voor de autosector was er nog weinig vreugde in 2016. Het rendement is in 2016 stabiel gebleven, schrijft branchevereniging Bovag eerder dit jaar in een persbericht over Nederlandse autodealers. De 15% lage-

re verkoop van nieuwe auto's werd gecompenseerd door kostenbeheersing en schaalvergroting. Het aantal verkopers en monteurs bij dealers bleef desondanks gelijk.

Een lichtpuntje is het meezittende economisch tij. 'Dat biedt kansen', zegt Bovag. In het eerste kwartaal werden al 22% meer nieuwe personenauto's verkocht. Ook de verkoop van motorfietsen en aanhangwagens klimt uit het dal.

* Gemiddelde van de sector, gebaseerd op winst voor belastingen over 2016 t.o.v. 2015

Bouw

10,9%

OMZETGROEI

81,0%

WINSTGROEI*

De bouwsector krabbelt steeds meer op. Volgens SRA boekte de sector in 2016 een omzetgroei van bijna 11% en groeide de winst zelfs met 72%. 'Die verdubbeling in procenten lijkt een hele verbetering', verduidelijkt Bouwend Nederland, de vereniging van bouw- en infrabedrijven. 'Maar het is in feite niet meer dan een ontwikkeling naar een normale situatie.' Het dal van enkele jaren geleden was extreem diep.

De bovengemiddelde stijging van de personeelskosten past in dit plaatje.

'Pas als de productiviteit van personeel maximaal is, worden er meer mensen aangenomen. Voor veel bedrijven is dat moment nu gelukkig gekomen', zegt Bouwend Nederland. Omdat veel bouwbedrijven kleinschalig zijn, zorgt één nieuwe medewerker al voor een flinke uitbreiding. De personele groei valt dan procentueel vaak hoog uit.

De vooruitzichten zijn positief. 'We voorzien een verder herstel', laat Bouwend Nederland weten. Wel zijn er enkele zorgen, waaronder personeelskrapte en prijsstijgingen.

Horeca

8,2%

OMZETGROEI

18,0%

WINSTGROEI*

Volgens cijfers van SRA groeide de omzet van de diverse horecasector in 2016 met 8,2%. Maar volgens Robèr Willemsen, voorzitter van Koninklijke Horeca Nederland, zijn er grote verschillen. 'Er zijn horecaondernemers waar het heel goed gaat, maar er zijn ook bedrijven die van ver komen en het nog steeds zwaar hebben. Dat komt onder meer doordat er veel nieuwe bedrijven bij zijn gekomen en door de hogere loonkosten', aldus Willemsen.

Volgens de branchevereniging zijn er verschillende

oorzaken voor de stijging van de loonkosten. Zo spelen de nieuwe transitievergoedingen, minder ruimte om binnen het arbeidsrecht pieken en dalen te spreiden, maar ook de hogere sectorpremies bij contracten van minder dan een jaar een rol. Daarnaast is er krapte op de arbeidsmarkt, vooral in de bediening en de keuken, waardoor de lonen stijgen.

Voor 2017 voorziet de brancheclub een afvlakking van de omzetgroei. Het horecagebruik van consumenten neemt naar verwachting toe, maar er wordt per klant wel minder besteed per bezoek.